2024/1362

17.5.2024

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2024/1362,

13. märts 2024,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/287 seoses lisa asendamisega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. veebruari 2019. aasta määrust (EL) 2019/287, millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise, ([1]) eriti selle artiklit 15,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EL) 2019/287 on kehtestud sätted, millega rakendatakse kahepoolseid kaitseklausleid ja muid mehhanisme, mis võimaldavad ajutiselt peatada Euroopa Liidu ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud teatavates kaubanduslepingutes sätestatud soodustuste kohaldamise. Määruse (EL) 2019/287 sätted ei mõjuta kõnealustes kaubanduslepingutes sisalduvaid erisätteid, kui sellised sätted ei ole kooskõlas selle määrusega. Sellised teatavates kaubanduslepingutes sisalduvad erisätted on loetletud määruse (EL) 2019/287 lisas.

(2) Euroopa Liit ja Uus-Meremaa on sõlminud vabakaubanduslepingu, ([2]) mis sisaldab teatavaid kahepoolsete kaitseklauslite sätteid, mis ei ole kooskõlas määrusega (EL) 2019/287. Seepärast peaks kõnealuse määruse lisa sisaldama viiteid sellistele sätetele.

(3) Euroopa Liidu ja Singapuri Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu, ([3]) Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu ([4]) ning Euroopa Liidu ja Jaapani vahelise majanduspartnerluslepingu ([5]) täiendaval läbivaatamisel jõuti järeldusele, et õiguskindluse tagamiseks ja läbipaistvuse suurendamiseks tuleks kõnealustes lepingutes sisalduvad täiendavad sätted lisada ka määruse (EL) 2019/287 lisasse. Lisaks on Euroopa Liidu ja Singapuri Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu ning Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu täiendaval läbivaatamisel jõutud järeldusele, et teatavad kõnealustes lepingutes sisalduvad sätted üleminekuperioodide kohta tuleks määruse (EL) 2019/287 lisast välja jätta, sest need sätted on määrusega (EL) 2019/287 kooskõlas.

(4) Määruse (EL) 2019/287 lisa muutes tuleks ka lisada Euroopa Liidu ja Singapuri Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu ning Euroopa Liidu ja Jaapani vahelise majanduspartnerluslepingu jõustumise kuupäevad, sest need kuupäevad ei olnud kahepoolse kaitseklausli määruse (EL) 2019/287 jõustumise kuupäeval veel teada.

(5) Neid muudatusi arvesse võttes ning läbipaistvuse ja loetavuse tagamiseks tuleks määruse (EL) 2019/287 lisa asendada.

(6) Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vahelise vabakaubanduslepingu artikli 27.2 kohaselt peaks kõnealune leping jõustuma teise kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil lepinguosalised vahetavad kirjalikke teateid kinnitusega selle kohta, et nende poolt on lepingu jõustumiseks vajalikud õiguslikud nõuded täidetud ja menetlused lõpule viidud. Kuna Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vahelise vabakaubanduslepingu jõustumist ei ole oodata enne 1. juunit 2024, on asjakohane näha ette käesoleva määruse kohaldamise edasilükkamine,

([1]) ELT L 53, 22.2.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/287/oj.
([2]) ELT L, 2024/229, 28.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree/2024/229/oj.
([3]) ELT L 294, 14.11.2019, lk 3 ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2019/1875/oj.
([4]) ELT L 186, 12.6.2020, lk 3, ELI: http://data.eurpa.eu/eli/agree_internation/2020/753/oj.
([5]) ELT L 330, 27.12.2018, lk 3, ELI: http://data.eurpa.eu/eli/agree_internation/2018/1907/oj.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2019/287 lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. juunist 2024.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. märts 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

ERISÄTTED, MIS SISALDUVAD LEPINGUTES JA MIDA RAKENDATAKSE KÄESOLEVA MÄÄRUSEGA

Euroopa Liidu ja Singapuri Vabariigi vaheline vabakaubandusleping

Kohaldamise alguskuupäev:	21.11.2019
Kahepoolsed kaitseklauslid või muud mehhanismid	Kolmanda peatüki „Kaubanduse parandusmeetmed“ C jagu „Kahepoolne kaitseklausel“
Lepingus sisalduv säte/sisalduvad sätted	Artikli 3.11 lõige 3 „3. Artiklis 3.10 „Kahepoolse kaitsemeetme võtmine“ osutatud otsust ei tehta muidu, kui uurimine näitab objektiivsete tõendite alusel, et on olemas põhjuslik seos teise lepinguosalise suurenenud impordi ning tõsise kahju või tõsise kahju ohu vahel. Sellega seoses võetakse nõuetekohaselt arvesse muid tegureid, sealhulgas sama toote import teistest riikidest.“ Artikli 3.11 lõige 4 „4. Lepinguosalised tagavad, et nende pädevad asutused lõpetavad sellise uurimise aasta jooksul pärast uurimise algatamise kuupäeva.“ Artikli 3.11 lõike 5 punkt c „5. Mõlemad lepinguosalised võivad võtta artikli 3.10 „Kahepoolse kaitsemeetme kohaldamine“ lõikes 1 sätestatud kahepoolse kaitsemeetme: […] c) üksnes kuni üleminekuperioodi lõppemiseni, välja arvatud teise lepinguosalise nõusolekul.“ Artikli 3.11 lõige 6 „6. Üleminekuperioodil ei võeta sama kauba impordi suhtes uuesti ühtegi meedet, välja arvatud juhul, kui möödunud on pool kaitsemeetme varasema võtmise ajast. Sellisel juhul ei kohaldata artikli 3.13 „Kompensatsioon“ lõiget 3.“ Artikli 3.11 lõige 7 „7. Kui lepinguosaline tühistab kahepoolse kaitsemeetme, kohaldatakse tollimaksumäärana määra, mida oleks vastavalt 2-A lisas esitatud tabelile kohaldatud juhul, kui meedet ei oleks olnud.“

Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vaheline vabakaubandusleping

Kohaldamise alguskuupäev:	1.8.2020
Kahepoolsed kaitseklauslid või muud mehhanismid	3. peatüki „Kaubanduse kaitsemeetmed“ C jagu „Kahepoolne kaitseklausel“

Lepingus sisalduv säte/sisalduvad sätted	Artikli 3.11 lõige 4 „4. Lisaks peab uurimine objektiivsete tõendite alusel näitama, et on olemas põhjuslik seos teise lepinguosalise suurenenud impordi ning tõsise kahju või tõsise kahju ohu vahel. Uurimise käigus tuleb lisaks impordi suurenemisele arvesse võtta ka kõiki muid asjaolusid, mis samuti võivad samal ajal kahju tekitada.“ Artikli 3.11 lõige 5 „5. Lepinguosalised tagavad, et nende pädevad asutused viivad lõikes 1 osutatud uurimise lõpule ühe aasta jooksul pärast uurimise algatamise kuupäeva.“ Artikli 3.11 lõike 6 punkt c „6. Lepinguosaline võib kohaldada kahepoolset kaitsemeedet […] c) üksnes kuni üleminekuperioodi lõppemiseni, välja arvatud teise lepinguosalise nõusolekul.“ Artikli 3.11 lõige 7 „7. Selleks et hõlbustada kohanemist olukorras, kus kahepoolset kaitsemeedet kohaldatakse eeldatavasti rohkem kui kahe aasta jooksul, liberaliseerib kahepoolse kaitsemeetme võtnud lepinguosaline asjaomase meetme kohaldamist korrapäraste ajavahemike järel järk-järgult kogu kaitsemeetme kohaldamisaja jooksul.“ Artikli 3.11 lõige 8 „8. Kui lepinguosaline tühistab kahepoolse kaitsemeetme, kohaldatakse tollimaksumäärana määra, mida oleks kohaldatud vastavalt 2-A lisa (Tollimaksude vähendamine või kaotamine) tabelile, kui meedet ei oleks võetud.“ Artikkel 3.14 „14. Selleks et tagada kaubanduse parandusmeetmeid käsitlevate eeskirjade võimalikult tõhus kohaldamine käesoleva peatüki alusel, kasutavad lepinguosaliste uurimisasutused kaubanduse parandusmeetmete uurimise käigus teadete ja dokumentide vahetamisel inglise keelt.“

Euroopa Liidu ja Jaapani vaheline majanduspartnerlusleping

Kohaldamise alguskuupäev:	1.2.2019
Kahepoolsed kaitseklauslid või muud mehhanismid	5. peatüki „Kaubanduse kaitsemeetmed“, A jagu „Üldsätted“ ja B jagu „Kahepoolsed kaitsemeetmed“ ning 2-C lisa „Mootorsõidukid ja nende osad“ artikkel 18 „Kaitsemeetmed“
Lepingus sisalduv säte/sisalduvad sätted	Artikli 5.1 punkt d „d) „üleminekuperiood“ – konkreetse päritolustaatusega kauba puhul ajavahemik alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni kümne aasta möödumiseni asjaomase kauba suhtes kohaldatava tollimaksu vähendamisest või kaotamisest vastavalt 2-A lisale.“

	Artikli 5.2 lõike 2 punkti b alapunkt ii „ii) enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär, mis kehtis käesoleva lepingu jõustumise kuupäevale vahetult eelneval päeval.“ Artikli 5.3 lõige 2 „2. Kahepoolseid kaitsemeetmeid võib võtta ainult üleminekuperioodi ajal.“ Artikli 5.3 lõige 3 „3. Selleks et hõlbustada kohanemist olukorras, kus kahepoolset kaitsemeedet kohaldatakse eeldatavasti rohkem kui ühe aasta jooksul, liberaliseerib kahepoolse kaitsemeetme võtnud lepinguosaline asjaomase meetme kohaldamist korrapäraste ajavahemike järel järk-järgult kogu kaitsemeetme kohaldamisaja jooksul.“ Artikli 5.3 lõige 4 „4. Kahepoolset kaitsemeedet ei võeta sellise konkreetse päritolustaatusega kauba impordi suhtes, mille puhul kahepoolset kaitsemeedet on kohaldatud juba sama kaua kui varasemat kahepoolset kaitsemeedet või ühe aasta jooksul, sõltuvalt sellest, kumb ajavahemik on pikem.“ Artikli 5.3 lõige 5 „5. Kui lepinguosaline lõpetab kahepoolse kaitsemeetme, kohaldatakse sellise päritolustaatusega kauba puhul, mille suhtes kõnealune meede võeti, tollimaksumäärana määra, mida oleks kohaldatud juhul, kui kahepoolset kaitsemeedet ei oleks võetud.“ Artikli 5.4 lõige 2 „2. Uurimine tuleb igal juhul lõpetada ühe aasta jooksul alates selle algatamise kuupäevast.“ Artikli 5.4 lõige 4 „4. Otsus selle kohta, et asjaomase päritolustaatusega kauba impordi kasv on tekitanud või ähvardab tekitada omamaisele tootmisharule suurt kahju, tehakse vaid juhul, kui uurimise käigus tõendatakse objektiivsete tõendite alusel, et on olemas põhjuslik seos päritolustaatusega kauba impordi suurenemise ja omamaisele tootmisharule tekitatud suur kahju või suure kahju ohu vahel. Otsuse tegemisel võetakse lisaks asjaomase päritolustaatusega kauba impordi kasvule samal ajal arvesse ka omamaist tootmisharu kahjustavaid muid tegureid.“ Artikkel 5.8 „8. Lepinguosalised kasutavad artikli 5.5 lõikes 1 ja artikli 5.7 lõikes 2 osutatud teadete ning muu käesoleva jao kohase teabe vahetamiseks inglise keelt.“ 2-C lisa „Mootorsõidukid ja nende osad“ artikkel 18 „Kaitsemeetmed“ „1. Käesoleva lepingu jõustumisele järgneva 10 aasta jooksul jätab kumbki lepinguosaline endale õiguse peatada samaväärsete kontsessioonide ja muude samaväärsete kohustuste kohaldamine juhul, kui teine lepinguosaline: (*) a) ei kohalda 2-C-1 liites osutatud ÜRO normi või lõpetab selle kohaldamise või b) kehtestab muu regulatiivse meetme või muudab seda, nii et 2-C-1 liites osutatud ÜRO normi kohaldamisest saadavad eelised kaovad või vähenevad.

	2. Lõike 1 kohane peatamine jääb jõusse ainult seni, kuni tehakse otsus kooskõlas käesoleva lisa artiklis 19 osutatud vaidluste kiirendatud lahendamise menetlusega või kui leitakse mõlemat poolt rahuldav lahendus, sealhulgas lahendus käesoleva lisa artikli 19 punkti b kohaste konsultatsioonide tulemusel, olenevalt sellest, kumb toimub varem. _____ (*) Kontsessioonide või muude kohustuste kohaldamist ei tohi peatada suuremas mahus kui on kahepoolne kaubandus ÜRO normiga hõlmatud, käesoleva artikli punkti 1 alapunktis a või b osutatud toodetega.“

Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vaheline vabakaubandusleping

Kohaldamise alguskuupäev:	1.6.2024
Kahepoolsed kaitseklauslid või muud mehhanismid	5. peatüki „Kaubanduse kaitsemeetmed“ D jagu „Kahepoolsed kaitsemeetmed“
Lepingus sisalduv säte/sisalduvad sätted	Artikli 5.7 punktid c, e ja g „c) „tõsine halvenemine“ – suured raskused samasuguseid või otseselt konkureerivaid kaupu tootvas majandussektoris; […] e) „tõsise halvenemise oht“ – tõsine halvenemine, mis faktiliste asjaolude ja mitte üksnes väidete, oletuste või ähmase võimaluse põhjal on selgelt reaalne; […] g) „üleminekuperiood“ – seitsmeaastane periood alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast.“ Artikli 5.8 lõike 2 punkti b alapunkt ii „ii) käesoleva lepingu jõustumise päevale vahetult eelneval päeval kehtinud enamsoodustusrežiimi tollimaksumäär.“ Artikli 5.9 lõike 1 punktid a ja c „1. Kahepoolset kaitsemeedet võib kohaldada: a) üksnes sellises ulatuses ja sellise aja jooksul, mis on vajalik, et ära hoida või heastada omamaisele tootmisharule tekkivat tõsist kahju või tõsise kahju tekkimise ohtu või äärepoolseima piirkonna või äärepoolseimate piirkondade majandusliku olukorra tõsist halvenemist või tõsise halvenemise ohtu; […] c) enne üleminekuperioodi lõppu.“

	Artikli 5.9 lõike 2 punkt a „2. Lõike 1 punktis b osutatud ajavahemikku võib pikendada ühe aasta võrra, tingimusel et: a) importiva lepinguosalise pädevad uurimisasutused otsustavad 1. alajaos „Kahepoolsete kaitsemeetmete suhtes kohaldatavad menetluseeskirjad“ sätestatud korras, et kahepoolne kaitsemeede on jätkuvalt vajalik selleks, et ära hoida või heastada omamaisele tootmisharule tekkivat tõsist kahju või tõsise kahju tekkimise ohtu või äärepoolseima piirkonna või äärepoolseimate piirkondade majandusliku olukorra tõsist halvenemist või tõsise halvenemise ohtu;“ Artikli 5.9 lõige 3 „3. Kui lepinguosaline lõpetab kahepoolse kaitsemeetme kohaldamise, on tollimaksumääraks see määr, mis oleks kehtinud asjaomase kauba suhtes vastavalt 2-A lisale „Tollitariifide kaotamise ajakavad“.“ Artikli 5.9 lõige 4 „4. Kui lepinguosalise päritolustaatusega kauba suhtes on juba kohaldatud kahepoolset kaitsemeedet, ei või kauba importimisel sellist kahepoolset kaitsemeedet kohaldada ajavahemiku jooksul, mis võrdub poolega eelmise kahepoolse kaitsemeetme kohaldamise kestusest.“ Artikli 5.9 lõige 5 „5. Lepinguosaline ei kohalda sama kauba suhtes ja samal ajal: a) käesoleva lepingu kohast ajutist kahepoolset kaitsemeedet, kahepoolset kaitsemeedet või äärepoolseimate piirkondade kaitsemeedet ning b) GATT 1994 XIX artikli ja kaitsemeetmete lepingu kohast kaitsemeedet.“ Artikli 5.10 lõige 1 „1. Kriitilistel asjaoludel, kui viivitamine põhjustaks kahju, mida oleks raske heastada, võib lepinguosaline kohaldada ajutist kahepoolset kaitsemeedet, kui ta on eelnevalt kindlaks teinud selged tõendid selle kohta, et käesoleva lepingu kohaselt tollimaksu vähendamise või kaotamise tõttu on teise lepinguosalise territooriumilt pärit kauba import suurenenud ning et see import tekitab omamaisele tootmisharule tõsist kahju või põhjustab tõsise kahju tekkimise ohu või toob kaasa äärepoolseima piirkonna või äärepoolseimate piirkondade majandusliku olukorra tõsise halvenemise või tõsise halvenemise ohu.“ Artikli 5.10 lõige 3 „3. Ajutise kahepoolse kaitsemeetme tulemusena kehtestatud tollimaks tagastatakse viivitamata, kui 1. alajaos „Kahepoolsete kaitsemeetmete suhtes kohaldatavad menetluseeskirjad“ osutatud edasise uurimise käigus ei tehta kindlaks, et ajutise kahepoolse kaitsemeetmega hõlmatud kauba suurenenud import tekitab omamaisele tootmisharule tõsist kahju või põhjustab sellise kahju ohu või toob kaasa äärepoolseima piirkonna või äärepoolseimate piirkondade majandusliku olukorra tõsise halvenemise või sellise halvenemise ohu.“ Artikkel 5.11 „**Äärepoolseimad piirkonnad** 1. Kui Uus-Meremaalt pärit toodet imporditakse otse liidu ühe või mitme liidu äärepoolseima piirkonna (*) territooriumile sellistes suurenenud kogustes ja sellistel tingimustel, et see põhjustab asjaomase äärepoolseima piirkonna või asjaomaste äärepoolseimate piirkondade majandusliku olukorra tõsise halvenemise või tõsise halvenemise ohu, võib liit pärast alternatiivsete lahenduste uurimist erandkorras kohaldada kahepoolseid kaitsemeetmeid, mis piirduvad asjaomase piirkonna või asjaomaste äärepoolseimate piirkondade territooriumiga.

	2. Lõike 1 kohaldamisel tehakse tõsine halvenemine kindlaks objektiivsete tegurite, sealhulgas järgmiste elementide alusel: a) impordi mahu absoluutne või suhteline suurenemine võrreldes omamaise toodanguga ja mujalt pärineva impordiga ning b) sellise impordi mõju asjaomase tootmisharu või majandussektori olukorrale, sealhulgas müügi- ja tootmismahule, finantsolukorrale ja tööhõivele. 3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat jagu *mutatis mutandis* kõigi käesoleva artikli alusel vastu võetud kaitsemeetmete suhtes. _____ (*) Käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval on liidu äärepoolseimad piirkonnad Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Martinique, Réunion, Mayotte, Saint Martin, Assoorid, Madeira ja Kanaari saared. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka riigi või ülemereterritooriumi suhtes, kes muudab oma staatuse äärepoolseimaks piirkonnaks, mis kinnitatakse Euroopa Ülemkogu otsusega ELi toimimise lepingu artikli 355 lõikes 6 sätestatud korras, alates kõnealuse otsuse vastuvõtmise kuupäevast. Kui liidu äärepoolseim piirkond muudab oma staatust sama korra kohaselt, lõpetatakse artikli 5.11 (äärepoolseimad piirkonnad) kohaldamine alates Euroopa Ülemkogu vastavast otsusest. Liit teatab Uus-Meremaale kõigist staatuse muudatustest selles, milliseid territooriume käsitatakse liidu äärepoolseimate piirkondadena.“ Artikli 5.14 lõige 2 „2. Kahepoolse kaitsemeetme kohaldamiseks peab pädev uurimisasutus objektiivsete tõendite alusel tõendama põhjusliku seose olemasolu asjaomase toote suurenenud impordi ja tõsise kahju või tõsise kahju tekkimise ohu vahel või põhjusliku seose olemasolu asjaomase toote suurenenud impordi ja tõsise halvenemise või tõsise halvenemise ohu vahel. Lisaks suurenenud impordile uurib pädev uurimisasutus ka muid teadaolevaid tegureid tagamaks, et nende tegurite tekitatud kahju ei omistata suurenenud impordile.“ Artikli 5.14 lõige 3 „3. Uurimine tuleb igal juhul lõpule viia ühe aasta jooksul alates selle algatamise kuupäevast.“